

Balanç de deu anys d'Estatut de Benicàssim (i 2)

Deu anys a segona divisió

El pacte entre el PSOE i la UCD va deixar el País Valencià durant una dècada en segona divisió. Deu anys després, amb la derogació de la LOTRAVA, la dreta político-econòmica reivindica la plena autonomia i defensa el que sempre ha demanat un sector social del País Valencià.

Amb la derogació de la LOTRAVA, teòricament, el País Valencià se situa al mateix nivell quant a competències que Euskadi i Catalunya. La diferència, però, està en una consciència nacionalista molt feble no sols en el govern de la Generalitat valenciana sinó també en la burgesia emergent al País Valencià sense conviccions pròpies.

Així, entre les competències establertes a l'Estatut i no exercides pel Consell, cal destacar l'elaboració d'una llei d'iniciativa popular que encara no s'ha desenvolupat i que fou demanada en les Corts per la UPV en 1985. Altra competència entrebancada és la designació del Síndic de Greuges. Després de l'aprovació de la llei, fa ara més tres anys, ha estat impossible el seu nomenament a causa de la lluita entre el PSPV-PSOE i el PP per designar el seu candidat. El mateix Joan Lerma afirmava la passada setmana: "El quòrum exigut per la llei no s'ha aconseguit perquè l'oposició no està d'acord amb els nostres candidats. A més el PP no vol arribar a cap acord". UPV assegura que una altra competència no exercida es refereix a la conservació i modificació del dret civil valencià i les normes processals que se'n deriven; "això seria una bona oportunitat per a recuperar les figures del nostre dret proscrit", afirma aquest partit.

Així mateix, la presidenta del consell nacional del Partit Valencià Nacionalista (PVN), **Pepa Chesa**, arremet contra la Generalitat i l'acusa de no voler desenvolupar competències encara sense estrenar: "En ordenació del territori només s'ha elaborat un avantprojecte de règim local, mentre que Catalunya ja té set lleis aprovades". D'altra banda, el PSPV-PSOE es mostra reticent a exercir la llei de comarcalització. El mateix Lerma s'ha mostrat contrari al procés de comarcalització i s'ha decantat per la creació de mancomunitats: "La divisió comarcal ofereix un

element més burocràtic, perquè significa superposar l'administració perifèrica de l'estat, la provincial, l'autonòmica, la comarcal i la local".

Respecte a la llengua, el portaveu d'Acció Cultural del País valencià, **Vicent Ortunyo**, assenyala que l'Estatut no fa una referència clara a la unitat de la llengua. Ortunyo diu que "la política lingüística de Canal 9 és una mostra clara dels buits existents en matèria cultural. La TVV està incomplint la seua llei de creació. Els programes més importants són en castellà. La programació hauria de fer-se al cent per cent en valencià".

DIFERENTS PUNTS DE VISTA

Pel diputat autonòmic **Ernest Fenollosa**, del PSPV-PSOE, els deu anys d'Estatut han consolidat "una absoluta llibertat i democràcia al país". Fenollosa assegura que la promulgació de la LOTRAVA no ha restat autogovern: "Els valencians hem pogut disposar de les mateixes competències que tenen les autonomies històriques". Respecte a la claudicació que va fer el seu partit sobre la simbologia, indica: "Nosaltres vam optar per la tolerància per tal d'aconseguir la pacificació del país". Fenollosa assegura que el conveni subscrit amb el ministeri per crear la policia autònoma és suficient. Sobre el finançament autonòmic sentència "que es troba molt avançat", i pel que fa a la impossibilitat del president del Consell de dissoldre el Parlament autonòmic pensa que "no és rellevant, perquè no implica més autonomia".

Pel PP, els deu anys d'Estatut han contribuït a la consolidació del govern autonòmic. Segons el president dels populars valencians, **Pedro Agramunt**, no cal introduir cap reforma respecte a la nomenclatura del territori, la qüestió de la senyera i la denominació de la llengua, ja que "no s'han de canviar". El PP es nega a adme-

Emilio Attard, pare del nom "Comunitat Valenciana",

tre que el pacte autonòmic firmat amb el PSOE haja limitat la reforma de l'Estatut. Així mateix és contrari al procés de comarcalització "perquè és una qüestió molt conflictiva", ahora que proposa, ara que són a l'Ajuntament de València, establir un finançament municipal i un altre d'autonòmic.

El portaveu del grup regionalista, **Hèctor Villalba** (UV), considera positius els deu anys d'Estatut. El diputat afirma que "la promulgació de la LOTRAVA va ser necessària en aquell moment", ahora que apunta que "la seua derogació significa obtenir el mateix rang polític que les autonomies històriques". Paradoxalment al que defensaven deu anys enrere, quan militaven en UCD i AP, ara els regionalistes

demanen la reforma del sistema de finançament i l'increment del sostre de competències. Per Villalba és "imprescindible superar el fet provincial mitjançant la promulgació d'una llei de comarcalització", mentre que es mostra caut en l'administració del poder judicial i de les presons.

El diputat d'Esquerra Unida, **Albert Taberner**, opina: "A pesar de totes les insuficiències que ha representat l'Estatut de Benicàssim, ens va permetre retrobar-nos com a poble". Segons Taberner la promulgació de la LOTRAVA fou "un maquillatge amb què volgueren cloure in-

Valencià resumeix així la qüestió: "Els deu anys transcorreguts d'Estatut ens permeten afirmar que no és aquest estat de les autonomies la millor solució per a una problemàtica nacional que s'arrossega des de fa segles". Segons el secretari general d'UPV, **Pere Mayor**, "encara estem molt lluny de tenir prou autogovern". UPV defensa el dret a l'autodeterminació. Així mateix, UPV proposa la reforma del sistema fiscal que permet a les comunitats autònomes disposar dels seus impostos cedits per l'estat "el mateix que a Euskadi i a Navarra". Per Mayor és necessari fer una reforma del títol primer, i demana "el

estatutari". Segons Chesa, el poder judicial és de l'estat, el legislatiu està limitat i l'executiu es troba tutelat perquè no pot dissoldre el legislatiu. El títol cinquè, referent al finançament, "és un altre exemple de dependència i solidari per obligació perquè el govern valencià pressuposta el que li deixen".

LA SENYERA FALLIDA I LA REUNIÓ SECRETA A MADRID

Segons el magistrat **Vicent Franch**, durant el procés de negociació a Benicàssim entre el PSPV-PSOE i la UCD, "el diputat centrista, **Enrique Monsonís**, va proposar una senyera singular amb tres franges: el terç superior, en verd, representava Castelló, el del centre, en blau, València i el de baix, en blanc, Alacant. Sobre cada color anava l'escut de cada província, i al centre de la senyera figuraven les quatre barres i l'escut del consell".

Aquesta proposta de Monsonís es va presentar com alternativa a la proposada pel PSOE, que defensava la senyera, i a la de la franja blava de la UCD de València. Segons Franch, "la proposta de Monsonís no deixava de ser una mera maniobra política per tal d'aconseguir que la província de Castelló, com a circumscripció electoral més petita, tinguera una representació molt més significativa". L'esmena del diputat centrista, però, va ser rebutjada perquè el PSOE va acceptar la senyera de la ciutat de València per representar el país i "al mateix temps, Castelló va obtenir 25 diputats, és a dir, cinc més dels que tenia abans".

Aquest fet demostra que els símbols van ser utilitzats per a negociar altres continguts. Això va passar en la reunió secreta que mantingueren a Madrid diputats de la UCD i del PSOE abans del fracassat intent de colp d'estat. El grup l'integraven, per UCD, **Rodolfo Martín Villa**, **Manuel Broseta** i **Fernando Abril Martorell** -avui reciclat al PSOE per la seua amistat forjada aleshores amb **Alfonso Guerra**-, i **Joan Lerma**, **Antoni Garcia Miralles** i el mateix Guerra pel PSOE. Tots homes de caire centralista. Els centristes forcen l'aprovació de l'Estatut i pacten la concessió de blocs de competències a canvi que els socialistes cediren en la seua simbologia: país, senyera amb quatre barres i català com a llengua oficial. Després de la firma, hi ha qui diu que Lerma i Garcia Miralles van afirmar que havien comès una barbaritat, que havien "venut" el País Valencià.

Vicent Lafora

presidint la comissió del congrés que va dictaminar l'aprovació de l'Estatut de Benicàssim.

EFE

compreensions i disputes fent un Estatut de segona". Pel diputat d'EUPV la derogació d'aquesta llei "comporta la reparació d'un greuge històric". EUPV aposta per anar més enllà d'aquesta reforma i per l'obtenció de més competències. El País Valencià ha d'exercir les competències establertes al text de l'Estatut, i "incloure-hi altres no assumides per l'estat", esmena presentada per EUPV al parlament autonòmic. Taberner defensa la desaparició dels governs civils i de les diputacions provincials. Segons el portaveu d'EUPV cal avançar "en la corresponsabilitat fiscal, perquè si no hi ha autonomia financera difícilment es pot parlar d'autonomia política".

El partit nacionalista Unitat del Poble

nom de País Valencià, la senyera de les quatre barres i la inequívoca catalanitat de la llengua". Finalment aposta per la supressió de l'exigència d'obtenir un 5% dels vots emesos al País per aconseguir representació a les Corts i vol que el límit siga el 3% per cada circumscripció electoral "per superar així l'actual dèficit democràtic".

Pel Partit Valencià Nacionalista, l'Estatut valencià és el producte d'un pacte entre forces espanyolistes, fet que ha propiciat una situació de subordinació política que es reflecteix en l'adopció de la simbologia pròpia d'una autonomia no nacional. Per Pepa Chesa les actuals competències són insuficients. "La sobirania nacional no està garantida amb aquest contingut